

Locatie in beeld.
Pedagogisch werkplan
van
Korein Craneveldstraat Venlo
BSO
2024

Inhoud:

Inleiding.

- Pedagogisch Kompas in het kort

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Eigenheid van onze locatie
- Onze locatie
- Basisgroepen
- Beroepskracht-kindratio (BKR)
- Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en **vrijwilligers**

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende soorten bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitdagende activiteiten

- Eten en drinken
- De overgang van school naar bso
- Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Meertalige bso
- Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Activiteiten domeinen

Bijlage 3. Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

Bijlage 4. Begrippenlijst

Bijlage 5. Gebruikte literatuur

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam locatie: **Korein Craneveldstraat, Venlo**
Adres locatie: Craneveldstraat 187, 5914 SH Venlo
Op onze locatie is de leidinggevende: Bo van Rens
Zij krijgt leiding van: Rosalie van Staveren

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de graadmeters. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze locatie

Op locatie Korein Craneveldstraat werken wij volgens de principes van Montessori en sluiten daarmee naadloos aan op de Venlose Montessorischool. Wij gaan uit van de vraag van het kind “help mij het zelf te doen”, waarin de vraag om zelfstandigheid zit opgesloten. De pedagogisch professionals zijn bescheiden en op de achtergrond en volgen de kinderen. Alles wat het kind zelf kan mag het zelf doen. Dit leidt tot intrinsieke motivatie om zelfstandig werk en spel te kiezen, al vanaf heel jonge leeftijd. Het kind bepaalt zelf waarmee, met wie, waar, hoe lang en hoe vaak het met materiaal bezig wil zijn. N.a.v. gerichte observaties bieden de pedagogisch medewerkers materialen en activiteiten aan in de zone van de naaste ontwikkeling. Het montessori materiaal is zelflerend, dus het kind kan zonder inmenging van de volwassenen tot nieuwe inzichten komen.

Locatie Korein Craneveldstraat Venlo, is een bestaande locatie van Korein. De locatie is groot, authentiek en heeft een eigen karakter. De baby-dreumesgroep en de peutergroep bevinden zich naast elkaar zodat er sprake is van het vierogenprincipe. Ook wordt hierin een doorgaande leerlijn gecreëerd en krijgen de kinderen de mogelijkheid om kennis te maken met een andere groep. De buitenschoolse opvang bevindt zich op de eerste etage, in dezelfde vleugel als de dagopvanggroepen. De lokalen van de buitenschoolse opvang bevinden zich naast elkaar en in een derde ruimte bevindt zich een keuken. De dagopvang heeft een eigen buitenruimte met een gevarieerd aanbod dat aansluit bij de ontwikkelmogelijkheden van de kinderen. De kinderen van de buitenschoolse opvang maken gebruik van het speelplein van school.

Alles is vrij toegankelijk voor de kinderen om mee aan de slag te gaan. Kinderen ontwikkelen zich optimaal als ze op hun niveau worden gestimuleerd in een rijke omgeving. Een goede omgeving werkt stimulerend voor alle kinderen, of het nu baby's, dreumesen of peuters zijn. In een veilige en stimulerende omgeving bestaat vertrouwen naast nieuwheid. Door een goede structuur en een gezellige sfeer kunnen kinderen veilig spelen en zelf keuzes maken. Een rijke speelleeromgeving heeft als kenmerken:

- Er is veel te zien en te doen voor de kinderen. De ruimte is ingedeeld in hoeken, bijvoorbeeld bouwhoek, huishoek, zintuiglijke hoek en leeshoek.
- Er is een logische indeling en afbakening. Spullen hebben een vaste plek en zijn/of gelabeld. Middels een foto/afbeelding is zichtbaar wat er in een bak of kast te vinden is en wat hier dus opgeborgen moet worden. Dit bevordert de zelfstandigheid. Kinderen kunnen materialen zelf vinden en deze zelf weer opruimen.

In elk lokaal zijn hoeken aanwezig waarin een kenmerkend domein van ontwikkeling te herkennen is, bijvoorbeeld een leeshoek, bouwhoek of huishoek. Middels de scanning op welbevinden en betrokkenheid

krijgen we inzicht in de ontwikkeling van de kinderen, beoordelen we of de omgeving rijk en uitdagend genoeg is en voeren we aanpassingen door indien nodig.

Wij zijn aan de slag gegaan met het pedagogisch kompas. Het pedagogisch kompas geeft richting aan ons pedagogisch handelen. Daarbij vormen welbevinden en betrokkenheid de bril waardoor we kijken. Met welbevinden en betrokkenheid als leidraad, krijgen we onmiddellijke feedback over onze aanpak, interacties en nieuwe interventies.

We werken bij het pedagogisch kompas met vier pedagogische pijlers die welbevinden en betrokkenheid stimuleren, namelijk;

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke, uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog.

We zijn actief aan de slag gegaan met het scannen van de kinderen op welbevinden en betrokkenheid. Aan het welbevinden en betrokkenheid van kinderen kunnen we zien of de kinderen in ontwikkeling zijn en wat ze eventueel nog van ons nodig hebben. Zo kunnen we ons blijven ontwikkelen. Zo zijn we bijv. aan de slag gegaan met de pijler 'met ruimte voor initiatief' en geven we kinderen de mogelijkheid om zoveel mogelijk zelf te doen. De ruimte is hier ook op ingericht zodat kinderen initiatieven kunnen nemen en keuzes kunnen maken. Met de matrix van het pedagogisch kompas kunnen we het pedagogisch handelen voortdurend bevragen en verbeteren.

Door vragen te stellen over de pedagogische kwaliteit, door te onderzoeken, word je als professional uitgedaagd tot zelfevaluatie. Zo kan er een dynamische leeromgeving ontstaan voor kinderen en volwassenen.

Verder zijn we gaan kijken hoe we de ontwikkeling van het jonge kind op de verschillende domeinen als taal, motoriek, rekenen en sociaal emotionele ontwikkeling beter kunnen stimuleren. In de themaplanningen beschrijven we diverse activiteiten waarbij we noteren wat ons opvalt in de ontwikkeling van het kind.

In de ochtend worden de kinderen verwelkomt door de pedagogisch professionals. Rond 09.30 uur wordt er een moment gecreëerd waarbij de kinderen de mogelijkheid hebben om fruit klaar te maken en te eten. Tot 11.30 uur worden er activiteiten en/of kringmomenten aangeboden. Kinderen zijn vrij om aan te sluiten, maar mogen zelf kiezen wat ze willen doen. Vervolgens kunnen de kinderen om 11.30 uur boterhammen eten in een gezellig tafelmoment. Kinderen die in de middag slapen, worden na het eten door de pedagogisch professionals begeleidt om naar bed te gaan. De kinderen die wakker blijven mogen kiezen waarmee ze willen werken of ondernemen samen met de pedagogisch professional een activiteit. Wanneer alle kinderen weer wakker zijn wordt er een tussendoortje aangeboden. Dit tussendoortje bestaat uit een gevarieerd aanbod in groente. Tot aan het ophaalmoment wordt er gezamenlijk buiten gespeeld, worden er activiteiten aangeboden of wordt een sport- en spelactiviteit ondernomen in de gymzaal.

Tevens creëren wij een doorgaande leerlijn met de Venlose Montessorischool. Daarom gaan de peuters, die bijna 4 jaar worden, samen met een pedagogisch professional wekelijks een half uur meedraaien in de desbetreffende klassen. Op deze manier maken ze kennis met de docent, kinderen en ruimte en is de stap naar het onderwijs niet meer zo groot.

Korein Craneveldstraat Venlo is 52 weken per kalenderjaar geopend m.u.v. officiële Nederlandse feestdagen (zie CAO Kinderopvang). De locatie is geopend op werkdagen van 07.30 uur tot 18.30 uur. De locatie sluit om 17.00 uur op 5 december, 24 december en 31 december.

Basisgroepen

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen
Montessori Baby/Dreumesgroep	0 tot 2 jaar	12 kinderen
Montessori Peutergroep	2 tot 4 jaar	16 kinderen
BSO Kidzclub	4 tot 13 jaar	22
BSO Campus	4 tot 13 jaar	22
VSO KidZ Club	4 tot 13 jaar	11

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de locatie is te zien wie welke dag werkt – en zo nodig op welke tijden.

In bepaalde situaties maken kinderen gebruik van één tweede basisgroep of een andere locatie. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd. Deze afspraken worden jaarlijks geëvalueerd en, zo nodig, herzien. Wanneer en welke groepen samenwerken zie je in onderstaande tabellen.

Groep: Montessori Baby/Dreumesgroep werkt samen met Montessori Peutergroep

	Openingstijden
Maandag	Van 07.30 tot 18.30
Dinsdag	Van 07.30 tot 18.30
Woensdag	Van 07.30 tot 18.30
Donderdag	Van 07.30 tot 18.30
Vrijdag	Van 07.30 tot 18.30

Groep: Montessori Peutergroep werkt samen met Montessori Baby/Dreumesgroep

	Openingstijden
Maandag	Van 07.30 tot 18.30
Dinsdag	Van 07.30 tot 18.30
Woensdag	Van 07.30 tot 18.30
Donderdag	Van 07.30 tot 18.30
Vrijdag	Van 07.30 tot 18.30

Groep: BSO 1 werkt samen met BSO 2

	Openingstijden
Maandag	Van 14.30 tot 18.30
Dinsdag	Van 14.30 tot 18.30
Woensdag	Van 14.30 tot 18.30
Donderdag	Van 14.30 tot 18.30
Vrijdag	Van 14.30 tot 18.30

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Na de dagelijkse schooltijd en gedurende vrije middagen van de basisschool mag er maximaal een halfuur worden gewerkt met tenminste de helft van de pedagogisch professionals. Is de bso dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met ten minste de helft van de pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schoolvakanties en studiedagen van de basisschool zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
7.30 - 17.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
9.00 - 18.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

Bij openen en sluiten van de groep.
Tijdens pauzes van pedagogisch professionals.

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:

Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Duidelijke taakverdeling.
Herkenbare rituelen zoals
Vorbereide omgeving waarin kinderen zich prettig voelen.
Gedifferentieerd werken.

Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding (BBL'ers), stagiairs en vrijwilligers op onze locatie. We hanteren het BBL- en stagebeleid en het vrijwilligersbeleid van Wij zijn JONG.

Beroepskrachten in opleiding (BBL'ers) en stagiairs.

Op onze locatie zijn vaak een of meer BBL'ers en stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de BBL'ers en stagiairs toe. Elke BBL'er en stagiair heeft een interne stagebegeleider.

Vrijwilligers

Op onze locatie assisteert een vrijwilliger op de groep of bij huishoudelijke werkzaamheden. Vrijwilligers worden begeleid door de pedagogisch professionals van de groep waar ze werken.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

De wenperiode ziet er als volgt uit:

Tijdens de eerste kennismaking gaan we in gesprek met ouders en vragen we meer informatie over het kind en de ouders. Het is immers uiterst belangrijk om te weten hoe we het beste om kunnen gaan met het kind en zijn behoeften. We horen graag van ouders wat zij belangrijk vinden in de opvoeding en wat zij van de kinderopvang verwachten. Daarnaast bespreken we een stukje Montessori visie en manier van begeleiden. Wij gaan uit van het competente kind dat veel ruimte krijgt om zelf te ontdekken en doen. De ideale situatie voor het kind is die waar ouders hier thuis ook ruimte voor creëren en de lijn dus door kan lopen.

Er wordt een rondleiding verzorgd door een vaste PM-er van de betreffende groep. Na een definitieve aanmelding wordt er een plaatsingsgesprek gepland.

Er kan een wenafspraak gemaakt van 2 dagdelen van circa 3 uur. Mocht dit wennen niet goed verlopen, dan worden, al naar gelang de behoefte van het kind, meerdere wemomenten afgesproken. Dit gebeurt uiteraard in afstemming met de ouders. Pedagogische medewerkers proberen ouder en kind op hun gemak te stellen. Verder schenken ze extra persoonlijke aandacht, door te observeren en proberen van daaruit in te spelen op de behoefte van het nieuwe kind. O.a. door geruststellen, knuffelen, veiligheid/geborgenheid bieden, uitnodigen tot spel of andere activiteiten met groepsgenootjes. Ouders worden uitgenodigd tussentijds even te bellen als ze zich ongerust maken. Ook maken we foto's die we in het ouderportaal plaatsen, zodat een ouder een klein beetje inzichtelijk krijgt van het verloop van het wemoment.

Bij het ophalen worden ouders, zoals dat altijd gaat aan het einde van een opvangmoment, mondeling geïnformeerd over het verloop van het wen-dagdeel.

Elke kind heeft zijn eigen mentor, dit wordt besproken tijdens het intakegesprek. Een mentor is de PM-er die het kind het meest op de groep ziet. Deze voert ook de oudergesprekken met de betreffende ouders.

Na de eerste wen fase, die echt 3 maanden omvat, worden ouders uitgenodigd voor een eerste evaluatiegesprek met de mentor van hun kind. Er wordt besproken hoe deze eerste periode is verlopen.

Het welbevinden staat hierbij voorop! Voelt het kind zich veilig en vertrouwd? Herkennen ouders wat wij zien? Hoe hebben ouders deze eerste periode ervaren? Zijn er aanvullingen of vragen? Kortom; een belangrijk moment in de voortgang en ontwikkeling van het jonge kind in nauwe samenwerking met de ouders.

Als kinderen doorstromen naar de volgende groep draagt de mentor van het betreffende kind alle informatie over aan de mentor op de nieuwe groep. Dit gebeurt zowel mondeling als via de formulieren van onze observatie en registratie methode KIJK.

Doordat wij een Montessori visie hanteren gaan kinderen bij ons ook wel eens over vóórdat ze de richtleeftijd hebben bereikt die we gezamenlijk zijn overeengekomen. Of juist dat kinderen nog wat langer nodig hebben om te 'oefenen en wennen' aan de nieuwe groep en dus wat langer dan gepland op de huidige groep blijven. Wij proberen zo veel mogelijk naar het individuele kind te kijken en vinden deze mogelijkheden dus zeer belangrijk en waardevol.

Dit gaat altijd in overeenstemming met elkaar. Hierbij zijn het dagopvangteam, de ouders, de roostermaker en afdeling plaatsingen met elkaar in dialoog en vindt er afstemming plaats over kansen en mogelijkheden.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privé-zaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Zo werken we samen en zoeken we aansluiting bij de thuissituatie:

- We laten ouders weten met welke woorden, liedjes of activiteiten/spelimpulsen we bezig zijn.
- We betrekken ouders bij thema's, projecten en activiteiten/spelimpulsen.
- We laten ouders weten hoe ze thuis bij het thema kunnen aansluiten.
- We versturen elk thema een themabrief
- We ontvangen graag materialen die aansluiten bij de thema's
- We praten met ouders bij het halen en brengen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We bieden ouders aan om een verjaardag of ander feest mee te vieren.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien.
- We organiseren ouderbijeenkomsten, zoals een knutselochtend samen met hun kind(eren)
- We schrijven nieuwsbrieven over de gang van zaken op onze locatie
- We plannen gemiddeld twee keer per jaar individuele oudergesprekken.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de bso:

KIJK 0-7 jaar

Kinderen worden dagelijks geobserveerd tijdens de begeleide activiteit en het vrije spel. Deze observaties worden door de PM-er geregistreerd en op deze manier worden alle ontwikkelingsgebieden gevolgd. Met behulp van KIJK! bepalen we of een kind behoefte heeft aan een stapje meer of juist minder, waardoor we een aanbod kunnen realiseren dat helemaal is afgestemd op de behoeften van het individuele kind of juist de hele groep. Als er een registratie van de KIJK lijnen plaats heeft gevonden van een kind, vindt er altijd een gesprekje plaats met de ouders, om samen de ontwikkeling te bespreken.

Wij volgen de ontwikkeling van kinderen nauw en observeren dit. Hiervan maken wij een registratie in de digitale omgeving van KIJK. Op deze manier houden wij overzicht over de ontwikkeling en het welbevinden en betrokkenheid van de kinderen en hieruit maken wij op wat de kinderen nodig hebben en hoe wij hierop kunnen inspelen.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven interne en externe

zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, VE-coach, Intern begeleider kinderopvang, Coach passende kinderopvang, Zorgcoördinator KluppluZ, Logopedist, Centrum voor Jeugd en Gezin en het Consultatiebureau.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *het Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met de volgende instrumenten:

Pedagogische praktijk in beeld; de pedagogische scan en de PIB

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
Venlose Montessorischool	Samen thema's vormgeven, gezamenlijke feesten organiseren, inloopochtenden voor ouders organiseren, samen nieuwsbrieven uitbrengen, dezelfde visie op identiteit, pedagogiek, gezonde voeding, vreedzame school, zorg etc., hetzelfde kind volgsysteem hanteren, speelleeromgeving van peuters en kleuters bij elkaar laten aansluiten, VE-methodes op elkaar laten aansluiten, regelmatig overleggen etc.
Sint Martinusschool	Ophalen van kinderen na school en opvangen tijdens vakanties en studiedagen
Nova Montessorischool	Ophalen van kinderen na school en opvangen tijdens vakanties en studiedagen

Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:
KluppluZ
Centrum Jeugd en Gezin
Logopedie
Consultatiebureau
Bibliotheek
Kentalis

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte en duidelijkheid voor ieder kind.

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuterwerkgroep of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's.

De algemene indeling van onze bso ziet er zo uit:

De vleugel van de bso bestaat uit drie ruimtes. Twee van de ruimtes is ingericht voor de kinderen van 4 tot 13 jaar.

Hierin bevinden zich diverse hoeken om de ontwikkeling te bevorderen zoals een huishoek, bouwhoek en een creatieve hoek. Er is ook een aanbod in gezelschapsspellen en een hoek om te lezen en te rusten waar kinderen zich terug kunnen trekken.

Tot slot bevindt zich in deze vleugel nog een keuken waar de kinderen eten en drinken. Ook kunnen hier kook- en bakactiviteiten georganiseerd worden.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspellen, media (computer, games), fantasie en rollenspellen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Duidelijkheid voor ieder kind

Een rijke uitdagende omgeving houdt in dat de indeling ook geschikt is voor kinderen die aan wennen zijn of het Nederlands nog moeten leren. De indeling spreekt daarom grotendeels voor zich – zonder dat er veel mondelinge uitleg nodig is. Kinderen kunnen rustig en geconcentreerd spelen. Dankzij labels begrijpen ze waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Er is voldoende spel materiaal dat kinderen zonder woorden kunnen gebruiken, en speelgoed dat makkelijk uit te leggen is door iets voor te doen.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, eten en drinken, de overgang van school naar bso, vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen.

De globale dagindeling op een schooldag:

Bij binnenkomst rond 14.30 uur krijgen de kinderen de mogelijkheid om in de keuken te eten en te drinken. Wanneer ze hiermee klaar zijn kunnen ze naar hun stamgroep waar vervolgens vrij spel plaatsvindt. Minimaal één pedagogisch professional is beschikbaar voor spel.

Wanneer alle kinderen binnen zijn en zo nodig gegeten en gedronken hebben wordt er een activiteit aangeboden, gaan de kinderen naar buiten of wordt er een sport- en spelactiviteit aangeboden in de speelzaal.

Ook krijgen de kinderen de gelegenheid om op bezoek te gaan bij de dagopvang. Dit gebeurt in overleg met desbetreffende groepen.

Wij kijken naar de initiatieven van kinderen en sluiten zo mogelijk hierbij aan in wat ze nodig hebben en vragen.

Eten en drinken

Tijdens de bso zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. We vinden het belangrijk dat kinderen meegenomen worden in het gehele proces van de productie van voeding. Daarom stimuleren we het ondernemen van activiteiten die gerelateerd zijn aan voeding, zoals zelf groente en fruit kweken, samen koken en daarvoor samen boodschappen doen. Samen koken is een mooie manier om kennis te maken met andere voedingsmiddelen, andere culturen en gevarieerde maaltijden. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze locatie.

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

De kinderen komen binnen tot 10.00 uur of communiceren als dit anders is. Wanneer kinderen om 10.00 uur nog niet aanwezig zijn, bellen de pedagogisch professionals naar de ouders om hierover te informeren.

De kinderen zijn vrij om fruit klaar te maken en dit te eten en wat te drinken. Rond 10.15 uur wordt het klaarmaken van fruit wel aangeboden en gestimuleerd maar de keuze hierin blijft vrij.

Vervolgens vindt er een activiteit plaats voor de kinderen die hierbij willen aansluiten. Dit kunnen diverse activiteiten zijn zoals creatieve activiteiten, sport en spel, koken en bakken, op uitstapje etc. Rond 12.00 uur worden er boterhammen gegeten tijdens de lunch. In de middag wordt er nogmaals een activiteit aangeboden en de kinderen zijn vrij om hierbij aan te sluiten. Ook geven de kinderen zelf aan wat ze leuk vinden om te doen en daar kan de pedagogisch professional bij aansluiten. De kinderen zijn verder vrij in hun spel in wat ze willen doen.

Gedurende de middag mogen de kinderen een cracker, rijstwafel of groente eten naar behoeften. Ook wordt er opnieuw fruit aangeboden.

Tijdens vakanties bereiden de pedagogisch professionals een activiteitenprogramma voor waar de kinderen en ouders op voorbereidt worden. Dit wordt in de vakantie dan uitgevoerd en over uitstapjes wordt met ouders nauwkeurig gecommuniceerd.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepsfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden, orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijd)s-groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlasting zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid ‘Ontwikkeling stimuleren’ zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groeps sfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang.

Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Op onze locatie verlaten de kinderen de stamgroep soms.

De eigen groep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit veiligheid en vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door soms de stamgroep te verlaten, krijgen kinderen meer ruimte om op ontdekkingsstocht te gaan of te spelen met kinderen buiten de eigen groep.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de stamgroep:

- Oefenen op school
- Buiten spelen.
- Gymzaal activiteiten
- Uitstapjes

Als kinderen de stamgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

De ouders vullen een formulier (vastgesteld in de kwaliteitshandboeken Korein) in voor opvang in 2 groepen. Op de groepen op de bovenverdieping kunnen de kinderen in overleg op bezoek bij een andere groep. Kinderen mogen dit zelfstandig doen als de emotionele veiligheid goed is. Dit gebeurt vanuit de intrinsieke motivatie van het kind.

Kinderen van de peutergroep mogen onder begeleiding van een pedagogisch professional een bezoek brengen aan een onderbouwklas. Dit gebeurt in groepsverband.

1. indien de stamgroep wordt verlaten voor een activiteit op ons eigen terrein of binnen ons gebouw, gaan de kinderen twee aan twee in de rij mee met de pedagogisch professional en is er een iPad beschikbaar om kind gegevens in te zien indien nodig.

2. Indien de stamgroep wordt verlaten voor een activiteit buiten ons terrein of gebouw:

- gaan er nooit meer kinderen mee dan de BKR toelaat.
- wordt er gekeken naar toestemming van de ouders.
- gaat er een mobiele telefoon mee.
- registreren we welke kinderen mee zijn met de uitstap.

3. De stamgroep kan ook worden verlaten omdat er samengevoegd wordt. Indien dit noodzakelijk is, zijn ouders hiervan op de hoogte en is hiervoor een formulier ingevuld (vastgesteld in de kwaliteitshandboeken Korein) dat zij akkoord gaan met opvang in 2 stamgroepen.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons wel de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de bso. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden. Ouders kunnen [die regels](#) vinden op de website.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Wanneer er 30 kinderen of meer deelnemen aan een activiteit binnen bso-groepen, dan volgen wij een werkinstructie op die beschreven staat in ons veiligheid- en gezondheidsbeleid.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving coaching van medewerkers	<p>De coaching van de medewerkers op basis van de wet IKK wordt gedaan door de pedagogisch coach voor 85,28 uur per jaar voor de gehele locatie. Dit komt uit op 1,64 uur per week.</p> <p>De vormgeving van coaching ziet er als volgt uit:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren PiB/Pedagogisch scan• Samen opstellen en evalueren van pedagogische doelen.• 6 wekelijkse evaluatie pedagogische doelen/focuspunten (APE model)• Coaching on the job.• 6 wekelijkse overleg PC - VM• Pedagogisch professionals denkvragen stellen en daardoor inspireren, ondersteunen op de groepen en bij ouderbetrokkenheid.• Aansluiten bij overleggen, kind besprekingen.
-------------------------------------	---

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2024 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

Binnen onze locatie gaan wij dit jaar doorpakken op de pijler vanuit het pedagogisch kompas 'In een rijke, uitdagende omgeving'.

Doelen:

- Vervanging van meubilair bij de dagopvanggroepen om een uitdagende leefomgeving te creëren met een aantrekkelijk aanbod dat aansluit bij het niveau van de kinderen.
- Vervanging van de keuken bij de BSO om kook- en bakactiviteiten aan te kunnen bieden.
- Een rijkere speel/ leeromgeving aanbieden binnen onze Montessori visie, binnen en buiten waarin het kind kan ervaren en ontdekken. Zo wordt onze buitenruimte veranderd zodat deze aansluit bij de ontwikkelbehoeften van de kinderen.

De doelen worden geëvalueerd en gemonitord door de leidinggevende van de locatie in overleg met de pedagogisch coach.

Voor 2024 willen we verder verdiepen in de manier waarop we het werken met de Montessori visie kunnen verbeteren. Wij kijken naar het kind en sluiten hierbij aan in wat zij laten zien in hun ontwikkeling. Middels dit observeren kunnen wij registraties vastleggen en nieuwe doelen stellen in het stimuleren van de ontwikkeling. Wij stimuleren de ontwikkeling van het jonge kind op de verschillende domeinen als taal, motoriek, rekenen en sociaal emotionele ontwikkeling. Wij volgen de Matrix om doelen per groep vast te stellen. In onderstaand schema staan specifieke doelen per groep beschreven vanuit de beleving van het kind. Het kind staat centraal en middels deze doen sluiten wij aan bij wat de kinderen nodig hebben en wat passend is bij de visie van Maria Montessori.

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching en teamoverleg.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De sociale en emotionele ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen. Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkels.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.

6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische en digitale middelen en toepassingen, etc.
8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2.

Activiteiten domeinen

Binnen Wij Zijn JONG werken we met verschillende domeinen om ervoor te zorgen dat er een gevarieerd en afwisselen activiteiten aanbod is. Een kind ontwikkelt zich op diverse gebieden. Door het gebruik van verschillende domeinen kunnen wij activiteiten aanbieden die alle ontwikkelgebieden van kinderen aanraken. Hierdoor kunnen wij de ontwikkeling van kinderen optimaal stimuleren. Dit doen we samen, in een rijke en uitdagende omgeving, met ruimte voor eigen initiatief en altijd in dialoog. Daarnaast verhogen activiteiten de betrokkenheid en het welbevinden van kinderen. Om een gevarieerd keuze-aanbod te organiseren voor kinderen, maken we gebruik van zes domeinen.

Beleef

Buitenspelen is voor kinderen een kans om de omgeving te verkennen en avonturen te beleven. Het kind kan zijn fysieke grenzen testen, zich uiten, zijn zelfvertrouwen opbouwen en in de natuur spelen. Als kinderen buiten zijn, hebben ze meer ruimte en vrijheid voor grotere bewegingen zoals rennen, springen en gooien. Dergelijke lichamelijke activiteiten zijn goed voor de gezondheid, conditie en lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

Beweeg

Voldoende bewegen is essentieel voor een gezond leven. Plezier beleven aan bewegen is het allerbelangrijkste voor het jonge kind. We proberen dit zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden in ons dagelijkse programma. Regelmatig bewegen is namelijk belangrijk voor de gezondheid en goede ontwikkeling van kinderen.

Ontmoet

Wie ben jij? Wat kan ik van jou leren? Wij stimuleren kinderen om anderen te ontmoeten. Zich met hen te verbinden, krachten te bundelen; binnen en buiten hun groep. Want door andere mensen te ontmoeten en samen te vieren, ontdek je beter wie je zelf bent en wat jouw plekje op de wereld is. Zo kun je in de toekomst met zelfvertrouwen de keuzes maken die horen bij het leven.

Click

De ontwikkeling op het digitale vlak gaat enorm snel en overal kom je in aanraking met media. Door samen digitale spellen te spelen, ontwikkelen kinderen hun sociale en communicatievaardigheden. Ze leren samenwerken, kritisch denken en problemen oplossen.

Experimenteer

Spelenderwijs ontdekken kinderen hun technische vaardigheden. We stimuleren en moedigen de onderzoekende en ontwerpende houding van kinderen aan. Kinderen gaan zo creatief denken en innoveren, vernieuwende oplossingen verzinnen, kansen zien en originele ideeën bedenken.

Maak

Kunst, theater en muziek zijn creatieve uitdrukkingen van ervaringen, emoties en andere kwaliteiten. Via dit domein laten we kinderen kennismaken met deze verschillende disciplines. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit en expressie bij kinderen.

Bijlage 3.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht professionals in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Formulier Mentorschap (of digitaal via Konnect)
- Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan

Bijlage 4.

Begrippenlijst

Bso

Buitenschoolse opvang. Zowel de voorschoolse opvang als de naschoolse opvang.

LRK-nummer

Unieke registratienummer voor iedere kinderopvanglocatie. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep.

Bijlage 5.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014* Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarsse.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

